



TCFD RAPPORT 2023

BÆREKRAFTIG LOKALSAMFUNN

Spareskillingsbanken skal gjennom fokus på klima og miljø, samfunnsansvar og virksomhetsstyring være en aktiv bidragsyter til et bærekraftig lokalsamfunn

Innhold

1. Innledning	2
2. Virksomhetsstyring.....	2
2.1 Styrets rolle.....	2
2.2 Ledelsens rolle.....	3
3. Strategi.....	3
3.1 Klimarelaterte risikoer og muligheter på kort og lang sikt.....	3
3.1.1 Klimarelaterte muligheter	6
3.2 Betydningen av klimarelaterte trusler og muligheter for virksomhetens forretninger, strategi og finansielle planlegging.	7
3.3 Potensiell betydning av ulike scenarioer for virksomhetens forretninger, strategi og finansielle planlegging	8
4. Risikostyring	8
4.1 Prosessene virksomhet benytter for å identifisere og vurdere klimarelatert risiko	8
4.2 Virksomhetens prosesser for håndtering av klimarelatert risiko	10
4.3 Hvordan prosesser for å identifisere, vurdere og håndtere klimarelatert risiko er integrert i virksomhetens helhetlige risikostyring	11
5. Mål og metoder.....	11
5.1 Metoder virksomheten bruker for å vurdere klimarelaterte risikoer og muligheter i lys av dens strategi og prosesser for risikostyring.....	11
5.2 Rapportering av Scope 1, 2 og 3-klimagassutslipp og relaterte risikofaktorer	12
6. Veien videre.....	14

1. Innledning

Spareskillingsbanken ble etablert i 1877 og er en lokal, selvstendig og samfunnsengasjert sparebank. Gjennom årenes løp har banken sin strategi om å være banken for byen ligget fast, men i takt med tiden har banken gjort nødvendige justeringer for å tilpasse seg nye markeder, segmenter og produkter for å til enhver tid å være en foretrukket sparebank. Nå står vi overfor en ny epoke med bærekraft, miljø og samfunn som en viktig strategisk faktor. Vi vil aktivt bidra til å påvirke beslutninger i bedrifts- og personmarkedet mot en grønnere retning og bidra til et bærekraftig lokalsamfunn gjennom samfunnsansvar og virksomhetsstyring. (Få inn arbeidet om DV, forankring og overordnet strategi framover)

TCFD er et internasjonalt anerkjent rammeverk for rapportering på klimarisiko. TCFD-rapporten setter søkelys på klima og er delt inn i fire hovedområder:

- Virksomhetsstyring
- Strategi
- Risikostyring
- Mål og metoder

2. Virksomhetsstyring

2.1 Styrets rolle

Styret vedtar bankens strategier og har det overordnede ansvaret for arbeid innen bærekraft, ESG og klimarisiko. Banken har innlemmet bærekraft i bankens forretningsstrategier og har en egen bærekraftstrategi. Styringsdokumenter, rapporter, mål og handlingsplaner som omhandler ESG blir behandlet av styret. Kredittsaker som rapporteres til styret er omtale og vurdering av kundens klimarisiko del av saksforholdet.

Styret har f.o.m våren 2024 fått en halvårlig orientering fra bærekraftsansvarlig i banken om ESG-arbeidet som gjøres i banken.

2.2 Ledelsens rolle

Ansvar for klimarisiko ligger hos ledelsen. Adm. banksjef er ansvarlig for å gjennomføre vedtatte retningslinjer på bærekraft. Det gjøres i tett samarbeid med bankens enheter for å sørge for at bankens klima- og bærekrafts arbeid er i henhold til aktuelle styringsdokumenter.

3. Strategi

3.1 Klimarelaterte risikoer og muligheter på kort og lang sikt

TCFD deler klimarelatert risiko i to hovedkategorier; risiko knyttet til overgangen til lavutslippssamfunnet (overgangsrisiko) og risiko knyttet til fysiske konsekvenser av klimaendring (fysisk risiko). For Spareskillingsbanken er det overgangsrisiko som representerer den største trusselen. Parisavtalen står sentralt i overgangen til lavutslippssamfunnet og Spareskillingsbanken har derfor valgt å legge Parisavtalens frister og Norges forpliktelser til grunn for bankens vurdering av klimarelatert risiko og klimarelaterte muligheter:

- Kort sikt: 1-10 år (Norge skal redusere utslipp med 50-55 prosent innen 2030)
- Lang sikt: 10-30 år (Norge skal være et lavutslippssamfunn innen 2050)

Den mellomlange tidshorisonen er valgt bort da man kun har et begrenset datagrunnlag. Analyser utover kort og lang sikt virker derfor ikke hensiktsmessig.

Spareskillingsbanken har gjennomført en dobbel vesentlighetsanalyse som blant annet legger bakgrunn for de ulike risikovurderingene og mulighetene banken har funnet og analysert.

Bankens vurdering av klimarelaterte risikoer kommer frem i tabellen under:

Tabell 3.1.1: Klimarelatert risiko

Type risiko	Klimarelaterte risiko	Potensiell finansiell påvirkning	Påvirkning	
			Kort	Lang
Fysisk risiko	Akutt			
	Ekstremvær (eks. tørke, styrtregn). Uforutsigbare hendelser (eks. oversvømmelse).	Tapte inntekter. Økte kostnader.	Lav	Lav
	Kronisk			
	Endring i nedbørsmønster og større variasjon i været. Økende havnivå. Økende gjennomsnittstemperatur.	Tapte inntekter. Økte kostnader.	Lav	Medium

Overgangsrisiko	Politikk, regulering og ansvar			
	Økt Co2/karbonskatt eller avgifter. Strengere utslippsreguleringer. Regulering av eksisterende produkter og tjenester. Nye former for juridisk ansvar. Krav om klimarelaterte rapporteringer.	Økte kostnader. Risiko for økt betalingsmislighold/tap i utlånsporteføljen. Økt behov for kompetanse.	lav	Medium
	Teknologi			
	Utskiftning av eksisterende produkter/tjenester med lav og nullutslippsalternativer. Mislykkede investeringer i ny teknologi.	Økte kostnader knyttet til overgang for nye systemer. Risiko for redusert panteverdi («stranded assets») Risiko for innlåsnings effekt/økt refinansieringsrisiko.	Lav	Medium
Marked				

	<p>Endrede kundemønstre. Økte ressurs- og materialkostnader. Kreditteksponering i marked med redusert/sviktende etterspørsel. Usikre markedssignaler.</p>	<p>Redusert sikkerhetsmessige verdier i utlånsporteføljen. Risiko for økte konkurser i utlånsporteføljen som igjen kan føre til økte tap i utlånsporteføljen. Tap på eksisterende produkter. Reduserte inntekter.</p>	Lav	Høy
	Omdømme			
	<p>Endrede kundepreferanser. Omdømmeproblemer for spesifikke næringer og bransjer (eks hytteutbyggere). Økt press fra investorer/samfunnet/kunder/politiske interessenter m.fl. Ikke fokus på bærekraft.</p>	<p>Risiko for redusert tilgang til finansiering/kapital. Tap av eksisterende kunder / ikke greie å tiltrekke nye. Risiko for høyere prising på finansiering/kapital. Risiko for å ikke tiltrekke seg kompetent arbeidskraft.</p>	Lav	Høy

3.1.1 Klimarelaterte muligheter

Det er flere muligheter som åpner seg i et klimaperspektiv, både innenfor utvikling av produkter, utvikling av markedsposisjon mm. SpareSkillingsbanken ser på kjerneelementene av dette som:

- Økt profittmargin og redusert kapitalkrav til bærekraftig utlånspraksis
- Meravkastning på langsiktige og grønne investeringer i verdipapirmarkedet
- Reduserte utslipp og kostnader knyttet til energieffektive aktiva

Tabell 3.1.2: Klimarelaterte muligheter

Type	Klimarelaterte muligheter	Potensiell finansiell påvirkning	Påvirkning	
			Kort	Lang
Kundepreferanser	ESG profil Nye grønne finansielle produkter	Redusert omdømmerisiko Økt kundemasse	Lav	Middels
Marked	Tilgang til nye markeder Tilgang til kunder med bærekrafts fokus	Økte inntekter Økt diversifisering av utlånsportefølje Tilgang til billigere grønn finansiering/kapital	Lav	Høy
Ressurs effektivisering	Resirkulering Redusert forbruk Energieffektive bygninger Sirkulær økonomi	Redusert omdømmerisiko Reduserte driftskostnader knyttet til drift av bygg Reduserte driftskostnader knyttet til forbruk Nye markeder med bransjer og kunder som fokuserer på sirkulærøkonomiske verdikjeder	Lav	Middels
Teknologisk innovasjon	Nye produkter og tjenester med redusert Co2 utslipp Nye energikilder med redusert klimagassutslipp Nye finansieringsprodukter med fokus på klimatilpassing	Redusert overgangsrisiko Bruken av teknologi og digitalisering kan bidra til reduserte kostnader Økt effektivitet	Middels	Middels

	Digital effektivisering av bankens systemer Bedre informasjonsflyt			
Omstilling	Rekruttering av ny kompetanse Tilpassing til klimavennlige tiltak Kunnskapsdelig og omstilling i interne ressurser Kompetanseheving hos ansatte	Økt attraktivitet som arbeidsplass Økt evne til å holde på eksisterende kompetanse Økt attraktivitet som samarbeidspartner	Lav	Middels

3.2 Betydningen av klimarelaterte trusler og muligheter for virksomhetens forretninger, strategi og finansielle planlegging.

Vi ønsker å gjøre det mulig for våre kunder å ta bærekraftige valg ved å tilby spare- og utlånsprodukter med bærekraftig profil. Våre fondsleverandører gir kundene muligheter til å velge grønne spareprodukter og Spareskillingsbanken tilbyr selv grønne lån med meget gunstige betingelser som gir en symbiotisk gevinst.

- For våre bedriftsmarkedskunder er det integrert en ESG-analysemodul i kredittprosessen
- Banken jobber aktivt med å innhente leverandørreklæring på ESG som skal sikre at banken benytter leverandører som har verdier og klimamål som er på linje med banken.
- Banken har fra 1.mars 2024 ansatt en fast bærekraftsansvarlig.
- Banken gjennomførte våren 2024 en dobbel vesentlighetsanalyse som legger grunnen for det videre arbeidet innen ESG og klimarisiko.

Klimarelaterte risikoer og muligheter vil påvirke Spareskillingsbanken i stor grad. Politiske reguleringer, bærekraftige investeringer, endring av markedsdynamikk og endringer i markedsprefranser anses som de elementene som i størst grad vil påvirke bankens arbeid innen drift og ESG.

3.3 Potensiell betydning av ulike scenarier for virksomhetens forretninger, strategi og finansielle planlegging

Klimaendringer og overgangen til lavutslippssamfunnet vil ha en innvirkning på banken. Scenarioanalyse beskriver hvordan ulike scenarier vil påvirke bankens strategi, forretningsområder og finansielle planlegging.

Per i dag har ikke banken utarbeidet scenarioanalyser. Det er et ressurskrevende arbeid preget av stor usikkerhet. Banken følger med på utviklingen av trender og modeller i bransjen og vil se på mulighetene for slike analyser, kontingensplanlegging og klimastresstesting når det er utviklet modeller som gir høyere grad av sikkerhet.

4. Risikostyring

4.1 Prosessene virksomhet benytter for å identifisere og vurdere klimarelatert risiko

Overordnet rapporterer banken på kredittrisiko, markedsrisiko, operasjonell risiko, likviditetsrisiko og omdømmerisiko. Under risikoprosessen identifiseres og vurderes alle relevante risikomomenter deriblant klimarisiko.

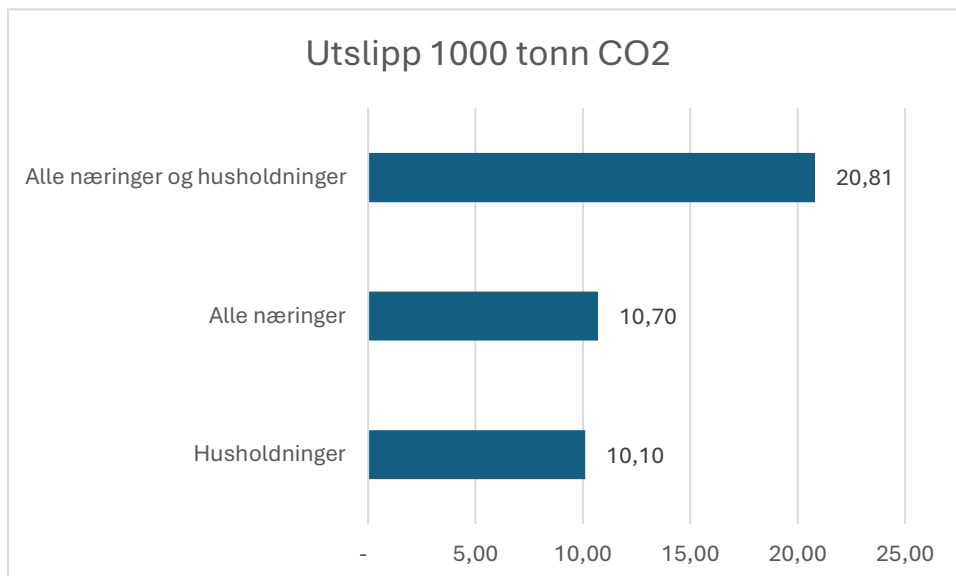
Banken har også gjennomført en dobbel vesentlighets analyse. I dette arbeidet er det kartlagt flere klimarelaterte aktiviteter som kan påvirke bankens risikovurdering. Banken vil videre jobbe med å systematisere arbeidet rundt klimarisiko.

Kredittrisiko

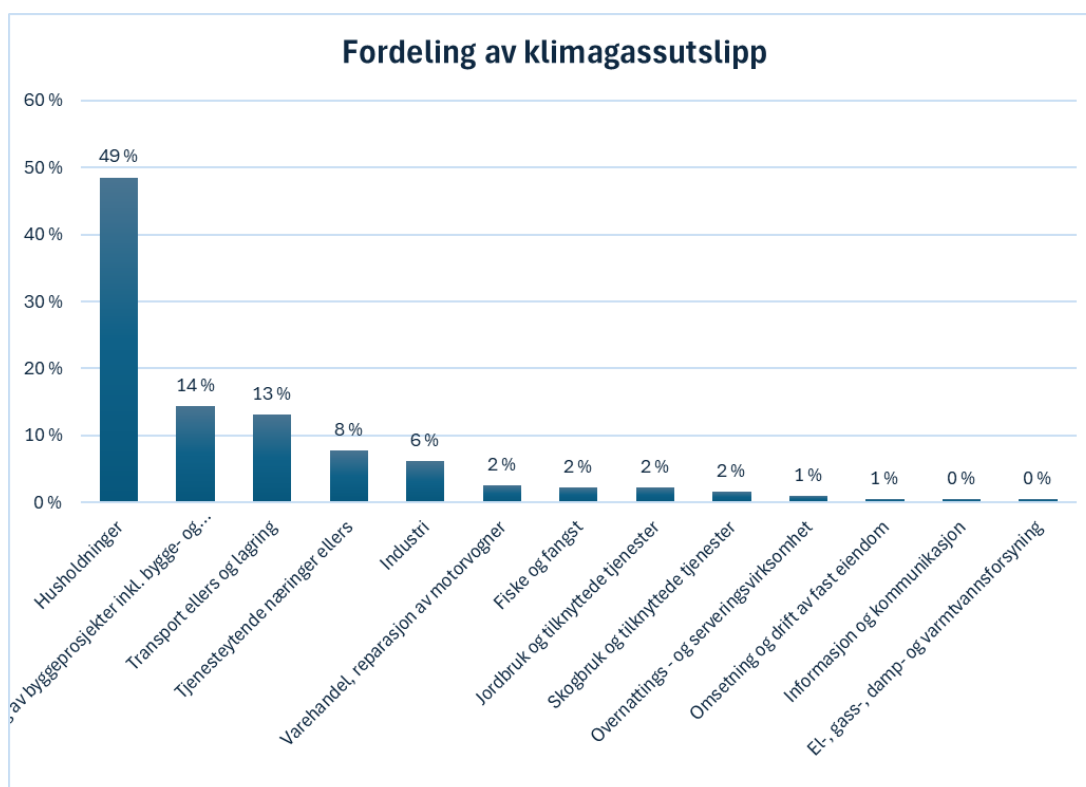
Klimarisiko påvirker kredittrisiko i den grad klimarelaterte problemstillinger øker sannsynligheten for redusert betjeningsevne, redusert panteverdi eller mislighold.

Spareskillingsbanken utlånsportefølje består av omtrent 80 prosent lån til privatpersoner og 20 prosent til bedrifter ol. I forhold til bankens finansierte utslipp er fordelingen jevnt fordelt mellom private husholdninger og næringskunder. Tabell 4.1.1 viser bankens samlede utslipp innen alle næringer og husholdninger, tabell 4.1.2 viser den prosentvise fordelingen i utlånsporteføljen.

Tabell 4.1.1: Samlet utslipp i 1000 tonn CO2



Tabell 4.1.2: Prosentvis fordeling av klimagassutslipp (basert på tabell i kapittel 5.2)



Spareskillingsbanken er lite eksponert mot høyutslippsnæringene; transport, industri, internasjonal skipsfart og oljerelaterte næringer. Spareskillingsbanken sin utlånsportefølje på bedriftsmarked er også i større grad diversifisert enn i tidligere rapporter. Noe som fører til en betydelig økning i finansierte utslipp hos næringskunder, og da isers innen utbyggingsprosjekter og transportnæringer. Bruk av ESG-modul i bankens lånesystem (Loan process) gjør det lettere å sile ut

kundene som skiller seg negativt ut på en ikke ubetydelig måte. Tallene viser at Spareskillingsbanken er relativt lite eksponert for klimarelatert kredittrisiko.

Markedsrisiko

Bankens markedsrisiko er i hovedsak knyttet til likviditetsporteføljen, som må tilfredsstillere kravene til en forsvarlig likviditetsforvaltning, utstedelse av egne obligasjoner og aksjer i strategiske samarbeidspartnere. Hovedformålet med plasseringer er å oppnå en god langsiktig avkastning med et akseptabelt risikonivå, og bidra til bærekraftig utvikling.

Operasjonell risiko

Klimarelatert risiko relatert til operasjonell risiko kan føre til endringer av arbeidsmetodikk, både i banken, blant leverandører og blant bankens låntakere. Den operasjonelle risikoen spenner derfor bredt og vil bli påvirket av de andre formene for risiko.

Likviditetsrisiko

Klimarelaterte problemstillinger innvirkning på likviditetsrisiko knytter seg hovedsakelig til prisen på finansiering. Dersom banken ikke har tilstrekkelig fokus på bærekraft og tilfredsstillere kravene for tilgang på grønne finansieringsmuligheter risikerer banken å få dyrere finansiering. Bankens fikk tidlig våren 2024 på plass grønt rammeverk og grønne obligasjoner.

Omdømmerisiko

Omdømmerisiko vil i stor grad preges av kundenes preferanser, utviklingen av disse og ikke minst alternativene som finnes i finansmarkedene. (få inn noen fyll setninger om ESG preferanser)

4.2 Virksomhetens prosesser for håndtering av klimarelatert risiko

Klimarisiko vil bli en integrert del av bankens forretningsområder etter hvert som scenarioanalyser, kartlegging av klimarelatert risiko og måleindikatorer for klimarisiko blir utviklet. Bankens har stort fokus på å opparbeide rutiner for bærekraftrapportering og har satt av ressurser for å sørge for at datasett blir utfylt på en tilfredsstillende måte. E1-Klimaendringer er et vesentlig tema for banken, og

det arbeides med å finne og forankre relevante KPIer. Spareskillingsbanken har valgt å ta en posisjon som en fast follower innen ESG rapportering.

I kredittsaker for næringskunder er ESG-modul iverksatt og det foretas vurdering av kunders klimarisiko. Formålet er at banken, gjennom allokering av kapital, skal bidra positivt til klima, miljø, sosiale forhold og god virksomhetsstyring.

4.3 Hvordan prosesser for å identifisere, vurdere og håndtere klimarelatert risiko er integrert i virksomhetens helhetlige risikostyring

Vurderinger av klimarisiko er innlemmet i alle innvilgelsessaker på bedriftsmarkedet. Dokumentasjon om kunde og panteobjekt som sertifiseringer, energiattester, klassifiseringer og lignende skal etterspørres i alle saker. Spareskillingsbanken skal ikke finansiere formål som bidrar negativt til overgangen til lavutslippssamfunnet.

Banken er i startfasen av arbeidet med å identifisere, vurdere og håndtere klimarisiko. Sentralt fremover vil derfor være å sørge for kompetanseheving på området gjennom fagsamlinger og kursing.

5. Mål og metoder

5.1 Metoder virksomheten bruker for å vurdere klimarelaterte risikoer og muligheter i lys av dens strategi og prosesser for risikostyring

Spareskillingsbanken beregner scope 1, 2 og 3 utslipp etter fremgangsmåten lagt frem av GHG Protocol. Man skiller mellom tre forskjellige utslippskategorier:

Scope 1: Direkte utslipp fra utslippskilder som selskapet selv eier eller kontrollerer.

Scope 2: Indirekte utslipp fra innkjøpt energi.

Scope 3: Andre indirekte utslipp (som ikke er rapportert i Scope 2) fra selskapets verdikjede.

Banker bidrar blant annet til klimagassutslipp gjennom utlånsaktivitet. Ifølge GHG Protocol skal utslipp knyttet til utlån fordeles mellom investorer basert på andelen av prosjektets totale kostnader man har bidratt til å finansiere. Foreløpig er det svært få av bankens kunder som rapporterer på egne klimagassutslipp. For å kunne danne et bilde av karbonavtrykket til bankens utlånsportefølje har banken utarbeidet estimater for utslipp fra bankens utlånsportefølje basert på informasjon fra SSB om utlån og utslipp i Norge. Utslippene fordeles basert på Spareskillingsbankens andel av totalt utlån i Norge. Vi kan identifisere minst tre problemer med denne tilnærmingen:

1. Omfanget av utslippene fra bankens utlånsportefølje er sannsynligvis overvurdert fordi man rimelig kan forvente at totale kostnader er større enn totalt utlån og dermed er fordelingsgrunnlaget for lite.
2. De totale utslippene for en gitt næring er ikke nødvendigvis representativ for bankens kunder innenfor næringen. Dermed kan de reelle utslippene være over eller undervurdert.
3. Estimaten forteller hvor mye en gjennomsnittlig portefølje med sammensetningen av næringer som Spareskillingsbanken har slipper ut. De gir ikke informasjon om hvor mye bankens kunder faktisk slipper ut. Dermed vil ikke tiltak fra bankens eller kundens side reflekteres i estimatene.

5.2 Rapportering av Scope 1, 2 og 3-klimagassutslipp og relaterte risikofaktorer

I henhold til hvordan GHG-protokollen definerer Scope 1, har ikke Spareskillingsbanken hatt utslipp i Scope 1 kategorien i regnskapsåret 2023. Banken har ingen firmabiler eller drift på bygget som gir utslipp innen scope 1.

Tabell 5.2.1: bankens klimagassutslipp

<i>Scope 2</i>		
Utslippskilde	Forbruk	Utslipp (tonn CO ₂)
Energibruk - elektrisitet	369138,99 kWh	17,276
Energibruk - fjernvarme	255832 kWh	43,747
	Sum scope 2	61,023

Scope 3

Utslippskilde	Forbruk	Utslipp (tonn CO2)
Avfall	4426 kg	0,622
Tjenestereiser fly	135 antall reiser (en vei)	14,202
Tjenestereiser - kjøregodtgjørelse	5357 km	1,446
Finansierte utslipp privatkunder	23405 kunder	10,1
Finansierte utslipp bedriftskunder	2465 kunder	10,7
Sum scope 3		37,07
Sum scope 2 og 3		98,093

Tabell 5.2.2: estimerte klimagassutslipp fra bankens utlånsportefølje

	Norge		Spareskillingsbanken	
	Utlån Mill.kr	Utslipp 1000 tonn CO2	Utlån Mill.kr	Utslipp 1000 tonn CO2
<i>Næring i rapporteringen</i>				
Jordbruk og tilknyttede tjenester	81.239,00	4.935,00	7,57	0,46
Skogbruk og tilknyttede tjenester	6.178,00	58,00	35,98	0,34
Fiske og fangst	59.624,00	891,00	31,09	0,46
Fiskeoppdrett og klekkerier	57.933,00	24,00	-	-
Bergverksdrift og utvinning	9.053,00	352,00	-	-
**Utvinning av råolje og naturgass inkl. tilknyttede tjenester	5.502,00	13.445,00	-	-
Industri	115.163,00	12.187,00	12,14	1,28
Bygging av skip og båter	3.708,00		2,26	*
El-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	61.062,00	689,00	0,48	0,01
Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet	14.194,00	1.826,00	-	-
**Utvikling av byggeprosjekter inkl. bygge- og anleggsvirksomhet ellers	254.473,00	2.127,00	357,91	2,99
Varehandel, reparasjon av motorvogner	112.483,00	1.027,00	57,01	0,52
Utenriks sjøfart og rørtransport	57.065,00	13.301,00	-	-
Transport ellers og lagring	79.863,00	6.891,00	31,55	2,72
Overnattings- og serveringsvirksomhet	25.291,00	108,00	46,79	0,20
Informasjon og kommunikasjon	25.301,00	14,00	15,57	0,01
Omsetning og drift av fast eiendom	971.745,00	89,00	1.216,98	0,11
**Faglig og finansiell tjenesteyting inkl.	187.965,00	-	89,95	-
Tjenesteytende næringer ellers	78.308,00	712,00	175,61	1,60
Husholdninger	4.153.965,00	4.988,00	8.414,05	10,10
Alle næringer	2.206.150,00	58.676,00	2.080,90	10,70
Alle næringer og husholdninger	6.360.115,00	63.664,00	10.494,95	20,81

**Markerte poster er slått sammen grunnet manglende datagrunnlag

*Markerte poster mangler data

6. Veien videre

Spareskillingsbanken vil fortsette å utøve samfunnsansvar og bidra til skiftet mot et nullutslippssamfunn. Det er en rekke områder der banken ønsker å gjøre ytterligere forbedringer. Bankens søker aktivt etter bedre modeller og alternative måter å fremme innsatsen Spareskillingsbanken og dens kunder gjør for å bidra til et mer bærekraftig samfunn.

Områdene banken vil fortsette å jobbe aktivt med inkluderer:

- Tilby bærekraftige produkter innenfor sparing og utlån for bedrift- og privatmarkedet
- Ytterligere forbedringer i bankens prosesser for å identifisere, vurdere og håndtere klimarisiko
- Utarbeide scenarioanalyser når man har tilgang på tilstrekkelig data og analyseverktøy
- Opparbeide bankens interne kompetanse på bærekraft
- Utvikle porteføljer av bærekraftige produkter og grønne porteføljer
- Utvikle KPI, styringsdokumenter og rammeverk videre
- Grunnet omfanget til bærekrafts arbeid vil det være store muligheter for positive synergieffekter ved samarbeid med andre banker i Lokalbank Samarbeidet
- Bli medlem i PCAF